

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 17/1997 vp

Hallituksen esitys laeiksi kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain sekä eräiden muiden metsätalouden rahoitukseen liittyvien lakien muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 4 päivänä marraskuuta 1997 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokunnan valmistelevalle hallituksen esityksen 212/1997 vp laeiksi kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain sekä eräiden muiden metsätalouden rahoitukseen liittyvien lakien muuttamisesta.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ylitarkastaja Marja Hilska-Aaltonen, maa- ja metsätalousministeriö
- varametsäjohtaja Timo Nyrhinen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto ry
- toiminnanjohtaja Aki Haapaniemi, Kihniön metsänhoitoyhdistys
- metsänhoitopäällikkö Juhani Kokkonen, Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain mukaista suunnitelmavelvoitetta lievennettäväksi siten, että tilakohtaisesta useampivuotisesta toimintasuunnitelmasta luovutaan. Toimenpidekohtainen suunnitelma kuitenkin vaaditaan silloin, kun se on toimenpiteen toteutuksen tai rahoituksen myöntämisen kannalta tarpeellista. Muissa tapauksissa rahoitus voitaisiin myöntää toimenpiteen toteutuksen jälkeen annettavan toteutusselvityksen perusteella.

Kestävän metsätalouden rahoituksesta an-

tun lain ja Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta annetun lain takaisinperintäsäännöksiä ehdotetaan täsmennettäväksi ja niiden soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi. Lisäksi lainsäädäntöön ehdotetaan otettavaksi säännös, joka koskee maatalouden metsitystoimenpiteitä koskevasta yhteisön tukiohjelmasta annettuun neuvoston asetukseen perustuvan ohjelmasiisakirjan muutoksen jälkeen rahoitettavia toimenpiteitä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1998 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta toteaa, että esityksen tarkoituksena on eräiltä osin lieventää kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun lain (rahoituslain) suunnitelmavelvoitetta hallinnon vähentämiseksi. Edellä esitetystä ilmenee kuitenkin, että laki asettaisi edelleen laajahkon suunnitelmavelvoitteen, jota täsmennettäisiin asetuksella tai ministeriön päätöksellä annettavien säännöksiin. Esityksen mukaan kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun lain toimenpiteiden rahoituksen tulisi perustua ennen toimenpiteen toteutusta laadittavaan suunnitelmaan tai toteutuksen jälkeen annettavaan toteutusselvitykseen. Asetuksella voitaisiin myös säätää tukiprosenttia alennettavaksi eräissä tapauksissa silloin, kun kiinteistöllä, jota rahoitettavaksi esitetty toimenpide koskee, ei ole ajan tasalla olevaa tilakohtaista metsäsuunnitelmaa, jonka metsäkeskus on rahoituslain mukaisen toimenpiteiden osalta tarkastanut. Maa- ja metsätalousministeriö antaisi tarkempia säännöksiä suunnitelmista ja toteutusselvityksestä sekä niiden sisällöstä.

Metsäsuunnitelman yleismääritys on nykyisin metsäkeskuksista ja metsätalouden kehittämiskeskuksesta annetun asetuksen (93/1996) 36 §:ssä. Metsäsuunnitelma voisi edelleen, niin kuin edellä on esitetty, vaikuttaa rahoituslain mukaisen tuen määrään. Lisäksi eräät muut säännökset asettavat metsäsuunnitelmaan perustuvia velvoitteita. Valiokunnalle on todettu, että koska ajantasaisen metsäsuunnitelman olemassaolo vaikuttaa valtiontuen tasoon, on ilmennyt tarvetta metsäkeskuksista ja metsätalouden kehittämiskeskuksesta annetun asetuksen 36 §:ssä määriteltyä tarkemmin säätää metsäsuunnitelman sisällöstä nimenomaan rahoituslain mukaisen toimenpiteiden osalta. Nyt maanomistaja voi laadittuttaa metsäsuunnitelman kenellä hyvänsä eikä metsäsuunnitelmalle ole asetettu minkäänlaisia laatuvaatimuksia. Koska metsäkeskuksen on eräiden rahoituslain mukaisen toimenpiteiden osalta tarkistettava metsäsuunnitelma samoin kuin sen ajantasaisuus, ja jotta tarkastus metsäkeskuksissa ei aiheuttaisi tarpeetonta hallinnon sekä kustannusten lisäystä

eikä asettaisi maanomistajia eriarvoiseen asemaan, on katsottu olevan tarkoituksenmukaista antaa koko maahan yhteneväiset säännökset metsäsuunnitelmasta siltä osin, kun kysymys on rahoituslain toimeenpanosta.

Valiokunta toteaa, että metsäsuunnitelman yleismääritys on nykyisin edellä todetun mukaisesti metsäkeskuksista ja metsätalouden kehittämiskeskuksesta annetun asetuksen 36 §:ssä. Metsäsuunnitelmaan viitataan rahoituslain lisäksi muun muassa metsäasetuksen (1200/1996) 9 §:n 3 momentissa, yhteismetsälain (1198/1996) 34 §:ssä, evankelisluterilaisten seurakuntien virkataloista ja rahastoista annetun lain (106/1966) 3 §:n 2 momentissa ja metsänhoitoyhdistyksistä annetun hallituksen esityksen (HE 171/1997 vp) 10 §:n 1 momentissa.

Valiokunta edellyttää, että hallinnon selkeyttämiseksi metsäsuunnitelma määritellään keskitetysti siten, että eri säännöksissä asetettavat suunnitelmavelvoitteet muodostuvat mahdollisimman yhtenäisiksi.

Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että metsäsuunnitelma on ensisijaisesti tilan metsätalouden käsikirja. Tältä osin metsäsuunnitelmalla on huomattavasti laajempi tehtävä metsätalouden edistämässä kuin mitä siltä hallinnon vuoksi edellytetään. Suunnitelma sisältää tiedot siitä, mikä on metsän tila ja millaiset ovat hakkuumahdollisuudet sekä hoitotarpeet.

Valiokunta toteaa, että rahoituslain 11 §:n nojalla on mahdollista rahoittaa sellaisia nuoren metsän hoitotoita, joihin määrärahat osoitettaisiin työministeriöstä maa- ja metsätalousministeriölle. Työministeriö ei kuitenkaan nykyisen talousarviokäytännön johdosta ole katsonut olevan tarkoituksenmukaista osoittaa erillisiä määrärahoja toisen ministeriön käyttöön. Metsätaloustöiden välitön työllistävä vaikutus on kuitenkin kiistaton. Varsinkin syrjäseuduilla metsänhoidolliset työt, kuten nuoren metsän hoito ja energiapuun korjuu, tarjoavat huomattavia työllistämismahdollisuuksia. Metsätalouden organisaatioilla on valmiuksia ja tietoa työllistävien

hankkeiden aikaansaamiseksi kunhan voimavaroja on riittävästi käytössä.

Valiokunta edellyttää, kiinnittäen samalla huomiota nuoren metsän hoitotarpeen laajuuteen ja kiireellisyyteen, että myös metsätalouden organisaation kautta ohjataan varoja työllisyystöihin.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää hallituksen esitykseen sisältyviä lakiehdotuksia

tarpeellisina ja puoltaa niiden hyväksymistä edellä esitetyn huomautuksin sellaisinaan.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalousvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Timo Kalli /kesk
vpj. Kari Rajamäki /sd
jäs. Raimo Holopainen /sd
Mikko Immonen /vas
Tapio Karjalainen /sd
Annikki Koistinen /kesk
Armas Komi /kesk

Esa Lahtela /sd
Tero Mölsä /kesk
Tuija Nurmi /kok
Tauno Pehkonen /skl
Erkki Pulliainen /vihr
Ola Rosendahl /r
vjäs. Jorma Kukkonen /sd.

